

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) és a végrehajtására kiadott 146/1993. (X. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) rendelkezéseire vonatkozóan az alábbiakról tájékoztatom:

A nyilvántartás hatálya a Magyar Köztársaság területén élő magyar állampolgárokra, a bevándorolt és a letelepedett jogállású, valamint a menekültként vagy oltalmazottként elismert személyekre, a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó személyekre (a továbbiakban: a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy), amennyiben a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodási jogukat a Magyar Köztársaság területén gyakorolják, a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény 4. § (3) bekezdése vagy 5. §-a alapján honosított vagy visszahonosított külföldön élő polgárokra; és a jogszabályban meghatározott esetekben a külföldön élő magyar állampolgárokra.

Az Áp. tv. 4. § (3) bekezdése vagy 5. §-a alapján honosított vagy visszahonosított külföldön élő polgár adatai az állampolgársági ügyekben eljáró szerv értesítése alapján hivatalból szerepelnek a nyilvántartásban.

A külföldön élő magyar állampolgár adatai a nyilvántartásban akkor szerepelnek, ha

a) a Magyar Köztársaság területén kívül élő állampolgár kéri adatai nyilvántartásba való felvételét,

b) a Magyar Köztársaság területét külföldi letelepedés szándékával elhagyó magyar állampolgár kéri meglévő adatai további kezelését, vagy

c) a külföldön élő polgár magyar állampolgárságot szerez.

Hatálybalépése óta az Nytv. alapvető célja – az Alkotmánybíróság 15/1991. (IV. 13.) AB határozatának indokolásában foglaltak figyelembevételével –, hogy a nyilvántartás azokat az alapvető személyi és lakcím adatokat tartalmazza, amelyek a polgárok egymás közötti jogviszonyaiban személyazonosságuk igazolásához, továbbá a közigazgatási és igazságszolgáltatási szervek, a helyi önkormányzatok, valamint más természetes és jogi személynek, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek törvényen alapuló adatigényeinek kielégítéséhez szükségesek.

Az aktuális, valós lakcím adatok bejelentése a nyilvántartás célját és a polgárok érdekeit együttesen szolgálja, hiszen a bejelentett lakcím nyilvántartásba vételét követően jogukat szabadon gyakorolhatják, és kötelezettségük teljesítése érdekében elérhetőségük is biztosítottá válik.

A nyilvántartás célját és fogalmát alapulvéve, a jogalkotó már 1993-ban meghatározta a bejelentett lakóhely és a tartózkodási hely fogalmát.

Az Nytv. 5. § (2) bekezdése szerint *"A polgár lakóhelye annak a lakásnak a címe, amelyben a polgár él."* Tehát lakóhelynek az a cím tekinthető, ahol a polgár él, hosszabb életvitelre berendezkedett. *„A lakcímbjelentés szempontjából lakásnak tekintendő az az egy vagy több lakóhelyiségből álló épület vagy épületrész, amelyet a polgár otthonául használ, továbbá – külföldön élő magyar és nem magyar állampolgárok kivételével – az a helyiség, ahol valaki szükségből lakik, vagy - amennyiben más lakása nincs - megszáll."*

Az Nytv. 5. § (3) bekezdésében szereplő fogalom meghatározás szerint lakcímbjelentés, illetve a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás szempontjából *a polgár tartózkodási helye annak a lakásnak a címe ahol – lakóhelye végleges elhagyásának szándéka nélkül – három hónapnál hosszabb ideig tartózkodik."* Azaz a tartózkodási hely létesítésének feltétele, hogy a polgár – mellette – bejelentett lakóhellyel is rendelkezzen.

Hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből egyértelműen megállapítható, hogy a jogalkotó szabályozási célja az volt, hogy a nyilvántartás hatálya alá tartozó polgárok mindegyike

lakóhellyel rendelkezzen, és ha egyes élethelyzetek megkívánják úgy lakóhelye mellett és nem helyett tartózkodási hellyel is rendelkezzen.

A törvény több helyen is megfogalmazza azt az igényt, hogy a polgárok személyes adatainak és lakcímének nyilvántartása ne az állampolgár tetszőleges tartalmú adatszolgáltatásán alapuljon, hanem a közigazgatás hatékonysága érdekében a tényleges helyzetnek megfelelő, valós adatokat tartalmazza.

Erre nézve kötelezővé teszi a Nytv. 26. § (1) bekezdése a polgár részére, hogy beköltözése vagy kiköltözése után három munkanapon belül lakóhelyének, illetve tartózkodási helyének címét a települési önkormányzat jegyzőjének nyilvántartásba vétel céljából bejelentse.

A lakcímnyilvántartás adminisztratív jellegének garanciája a Nytv. 26. § (4) bekezdésében fogalmazódik meg, miszerint a lakcímbejelentés ténye önmagában a lakás használatához fűződő, valamint egyéb vagyoni jogot nem keletkeztet, és nem szünteti meg.

A Vhr. 4. § (2) bekezdése értelmében honosított vagy visszahonosított külföldön élő polgár, valamint a külföldön élő magyar állampolgár lakóhelyeként az általa bejelentett országot, települést és lakcímet (postacímet) kell bejegyezni.

A külföldön élő magyar állampolgárként nyilvántartásba vett polgár a Magyar Köztársaság területén tartózkodási helyet létesíthet. Az Nytv. 26. § (6) bekezdése szerint a külföldön élő magyar állampolgár magyarországi tartózkodási helyét az illetékes jegyzőnél jelenti be.

Külföldön élő magyar állampolgár magyar hatóság által kiállított személyazonosító igazolvány birtoklására nem jogosult.

Külföldön született kiskorú gyermek nyilvántartásba vételével és lakcímével kapcsolatosan tájékoztatom, hogy a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény 77.§-a szerint a gyermek állandó lakásának a szülők állandó lakását kell tekinteni, akkor is, ha a gyermek ideiglenesen máshol tartózkodik.

A Vhr. 30.§-ának (1) bekezdése szerint a kiskorú gyermek lakóhelyeként – ha a bíróság vagy a gyámhatóság a gyermek lakóhelyéről jogerősen másként nem határoz – a szülő (törvényes képviselő) lakóhelyét kell bejelenteni.

Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelvének (12) és (17) bekezdései szerint a három hónapnál hosszabb tartózkodási idő esetén a tagállamok számára biztosítani kell a lehetőséget, hogy megkövetelhesék az uniós polgároktól a tartózkodási hely szerinti illetékes hatóságoknál történő bejelentkezést, amelyet egy ilyen tartalommal kiállított bejelentkezésről szóló igazolás tanúsít. A huzamos tartózkodás joga azon uniós polgároknak, akik a hosszú távú letelepedés mellett döntöttek a fogadó tagállamban, az uniós polgárság érzését erősíti, emellett az Unió egyik alapvető célja, a társadalmi kohézió előmozdításának kulcseleme.

Fentiekre figyelemmel a külföldön élő magyar állampolgár bejelentett lakóhelye a külföldi címe, Magyarországon csak és kizárólag tartózkodási helyet létesíthet.

Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet 29. §-ának (1)- (2) bekezdése értelmében, aki a lakcímbejelentésre előírt rendelkezéseknek nem tesz eleget, az lakcímbejelentési kötelessége elmulasztásának szabálysértését követi el, és ezért harmincezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható. E szabálysértés miatt a rendőrség, valamint a helyi önkormányzat képviselő-testülete hivatalának erre felhatalmazott ügyintézője helyszíni bírságot szabhat ki.

Tájékoztatom, hogy amennyiben külföldi címe a külföldön élő magyar állampolgárként történő nyilvántartásba vételi kérelme előterjesztését követően megváltozott, annak változását a mellékelt nyomtatványon jelentheti be.

Tájékoztatom továbbá, hogy a mellékelt nyomtatvány nem jogszabállyal rendszeresített formanyomtatvány. A saját kezűleg írt és aláírt, vagy aláírt kérelem, amely a kérelmező nyomtatványon felsorolt adatait tartalmazza alakszerű kérelemnek minősül és Hivatalunknál vagy a külföldi lakóhely szerinti országba akkreditált magyar külképviseleti hatóságnál előterjeszhető.

Tisztelettel:

Dr. Hackspacher Andrea
főosztályvezető-helyettes

Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi
Hivatala
Személyi Nyilvántartási és Igazgatási Főosztály